

**Komentář ke „Zprávě o stavu, vývoji a výhledu českého zdravotnictví“
v rámci projektu Kulatý stůl**

Politika vztahující se k alkoholu představuje složitý problém pro všechny země EU i pro Komisi EU samotnou. Na rozdíl od tabáku a drog má alkohol i pozitivní vliv na lidské zdraví, snižuje riziko kardiovaskulárních onemocnění odpovídajících za asi polovinu úmrtí v ČR. Znamená to, pro že 266 milionů lidí v EU, kteří pijí rozumně je riziko úmrtí na kardiovaskulární choroby významně nižší než u abstinentů. To samozřejmě neplatí pro 20 milionů, kteří pijí nadměrně. Některými politiky, kteří se snaží zviditelnit na politice boje proti alkoholismu, však tato skutečnost bývá bagatelizovaná, protože nevyhovuje koncepci, kterou prosazují: Vysokými daněmi snížit konzumaci alkoholu bez ohledu na to, že to v první řadě negativně postihne většinu pijících rozumně. Bohužel se takové postoje objevují i ve stanoviscích lékařských organizací, které tak opouštějí princip rozhodování na podkladě důkazů, který je v současné lékařské vědě nepochybnitelný.

Politika na podkladě důkazů musí brát v úvahu pozitivní i negativní účinky alkoholu na lidské zdraví. To je určeno dávkou a proto boj proti negativním účinkům alkoholu je bojem proti nadměrnému pití a tam, kde selhává, je nutné použít doprovodné strategie.

V první řadě je nutno vést mladé lidi ke způsobu života, kde opíjení nemá své místo a to jak pozitivně nabídkou alternativní atraktivní zábavy tak negativně, tresty, které současně nestigmatizují mladého člověka a neničící jeho osobní kariéru v budoucnosti.

Dalším problémem je alkohol v dopravě, kde určení nulové koncentrace z toho důvodu, že některý řidič nedovede určit rozumnou hladinu (0,5 promile) je vyjádřením nedůvěry v občana, na které je demokratická společnost založena. Je samozřejmě, že postihy za překročení ještě v některých zemích tolerované hladiny (0,8 promile) musí být citelné (na příklad pokuta v ceně nebo v části ceny automobilu, ve kterém řidič přestupek spáchal).

Alkoholismus je do značné míry geneticky podmíněn a proto je spravedlivé oběti alkoholismu intenzivně léčit. Nadměrné pití alkoholu vede i k celé řadě chronických onemocnění se smrtelným vyústěním (na příklad karcinom tlustého střeva, karcinom prostaty, karcinom prsu u žen). Všechny výše uvedené choroby se vyskytují i u abstinentů, u všech jsou preventivní prohlídky život zachraňující opatření a politika má vést k co nejširšímu rozšíření prevence.

Za pracovní skupinu „Alkohol a společnost“ Technologické platformy ČR
Prof. MUDr. Bohumil Fišer, CSc.